තත්ත්ව වාර්තාව

අගවිනිසුරු ආචාර්ය ශිරානි බණ්ඩාරනායකට එරෙහි දෝෂාභියෝගය හා

ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකරණ ස්වාධීනත්වය පිළිබඳ අර්බුදය

හැඳින්වීම

අගවිනිසුරු ආචාර්ය ශිරානි බණ්ඩාරනායක මහත්මිය දෝෂාභියෝග යෝජනාවක්[1] මගින් එම ධුරයෙන් ඉවත් කිරීමට මහින්ද රාජපක්ෂ ආණ්ඩුව විසින් ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග ආශ්‍රයෙන් මතු වූ ගැටලුකාරී තත්ත්වය මේ වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවස්ථාදායකය, විධායකය හා අධිකරණයේ බලතුලනය පිළිබඳ තීරණාත්මක අර්බුදයක් දක්වා වර්ධනය වී තිබේ.

රටේ උත්තරීතර නීතිය වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 125 වන ව්‍යවස්ථාව අනුව එය අර්ථ නිරූපනය කිරීමේ බලය ඇති එකම හා අනන්‍ය ආයතනය වනුයේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයයි. එහෙත් මෙම අර්බුදයේදී දෝෂාභියෝගයට අදාල ව්‍යවස්ථා ප්‍රතිපාදනයක් සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ලබා දුන් අර්ථ නිරූපනය[2] සහ රිට් ආඥාවක් (සර්ටියෝරාරි නියෝගයක්) මගින් අගවිනිසුරුවරිය සම්බන්ධයෙන් අභියාචනාධිකරණය ලබාදී ඇති තීන්දුවද නොතකා[3] ව්‍යවස්ථාදායකය කටයුතු කරන ලදී. ඒ සම්බන්ධයෙන් ව්‍යවස්ථාදායකය ඉදිරිපත් කළ තර්කය වූයේ ජනතා පරමාධිපත්‍ය හිමි තමන් උත්තරීතර බැවින් තමන්ගේ ස්වාධීනත්වයට බලපෑම් කිරීමට කිසිදු ආයතනයකට හැකියාවක් නොමැති බවයි. කෙසේ වෙතත් ව්‍යවස්ථාදායකයේ එම ක්‍රියාමාර්ගයත් සමඟ රාජ්‍යයක් සතු කරගන්නා වූ බලය ව්‍යවස්ථාදායක, විධායක හා අධිකරණ වශයෙන් කොටස් තුනකට බෙදිය යුතු බවත්, ඒ බලය එකිනෙකින් වෙන්ව, ස්වාධීනව පැවතිය යුතු බවත් කියැවෙන සංවරණ හා තුලන සිද්ධාන්තය අකර්මන්‍ය වී ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකරණය විධායකය හා ව්‍යවස්ථාදායකය යටතේ පාලනය වන ද්විතීයික ආයතනයක් බවට පත්ව තිබේ.

රාජ්‍යයක මනා පැවැත්ම සඳහා මෙම සංවරණ හා තුලන ක්‍රියාදාමයත්, මෙම ප්‍රධාන කුළුණු තුනෙහි අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධතාවයත් ඉතා වැදගත්ය. ඉන් එක් කුළුණකට හානි සිදුවන විට එම බලපෑම සෙසු කුළුණු කෙරෙහිද, එසේම සමස්ථ ව්‍යුහය කෙරෙහිද අහිතකර ලෙස බලපායි.

1. පාර්ලිමේන්තු ප්‍රකාශනමාලා අංක 187, වෙළුම 1, පිටු අංක 3-10
2. අංක 358/2012 හා 3/20/2012 පෙත්සම් අනුව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරු ගාමිණී අමරතුංග, කේ. ශ්‍රී පවන් හා ප්‍රියසාද් ඩෙප් යන විනිසුරුවරුන්ගේ තීරණය
3. අභියාචනාධිකරණයේ (C. A.) 411/2012 දරන නඩුවේ 2013-01-07 දින ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද තීන්දුව හා එම තීන්දුව පිළිනොගන්නා බවට නියෝජ්‍ය කතානායක චන්දිම වීරක්කොඩි මහතා 2013 ජනවාරි 08 වන දින ජනමාධ්‍යයට කරන ලද ප්‍රකාශ (2013 ජනවාරි 08 ලංකාදීප පිටුව 01)

TRANSPARENCY INTERNATIONAL SRI LANKA
a nation that upholds integrity

රටක ව්‍යවස්ථාදායකය, විධායකය, අධිකරණය පමණක් නොව රාජ්‍ය අංශය, නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන ආයතන, විගණකාධිපති, ජනමාධ්‍ය වැනි සෙසු කුළුණු ද සුපිළිපන්, විනිවිදභාවයෙන් හා වගවීමෙන් යුතුව පවත්වාගෙන යෑම එම රටෙහි "ජාතික සුපිළිපන් ව්‍යුහයක්" ඇතිකරගැනීමේ කාර්යයේදී වැදගත් මෙහෙවරක් ඉටු කරයි. එසේම මෙම ආයතන විධිමත් හා ස්වාධීන ලෙස ක්‍රියාත්මක වන විට බලය අයුතු ලෙස යෙදවීම, අයථා ක්‍රියා හා සියලු ආකාරයේ සම්පත් අයුතු ලෙස යොදාගැනීම් ආදියෙන් යුත් 'දූෂණය' අවම වී එමගින් රටවැසියන්ට යහපාලනයේ වඩාත් ඵලදායී ප්‍රතිඵල අත්කර ගැනීමට අවකාශ හිමි වේ.

විශේෂයෙන්ම රටක අධිකරණ පද්ධතිය මිනිස් අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමට ද ප්‍රජාතන්ත්‍රීය අගයන් තහවුරු කිරීමට මෙන්ම විධායක ක්‍රියාමාර්ගවල නෛතිකභාවය සමාලෝචනයට ලක් කිරීමට ද බැඳී සිටින අතර[4] ජාතික සුපිළිපන් ව්‍යුහයක් තුළ එය වඩාත් ප්‍රබල කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි.

එබැවින් මෙම තත්ත්ව වාර්තාවේදී වැඩි අවධානයක් යොමුකර ඇත්තේ අගවිනිසුරු ශිරානි බණ්ඩාරනායක මහත්මියට එරෙහි දෝෂාභියෝගයේ සඳහන් චෝදනා හා එම චෝදනා විභාගයට ගැනුණු ක්‍රමවේදයේ පැවති මතභේදාත්මක ස්වරූපයට වඩා ඒ ආශ්‍රයෙන් පැන නැගී ඇති බලතුලනයේ ගැටලු හා එම ගැටලු විසඳාගැනීමේ වැදගත්කම පිළිබඳවය.

අගවිනිසුරුවරියට එරෙහි දෝෂාභියෝගයේ පසුබිම

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 107 ව්‍යවස්ථාවට අනුකූලව ආචාර්ය ශිරානි බණ්ඩාරනායක මහත්මිය ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ අග්‍ර විනිශ්චයකාර පදවියෙන් ඉවත් කිරීම සඳහා පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරු 117 දෙනෙකුගේ අත්සනින් ඉදිරිපත් වූ දෝෂාභියෝග යෝජනාව ප්‍රධාන චෝදනා 14 කින් සමන්විත විය. ඒ සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාකිරීම සඳහා ස්ථාවර නියෝග 78 අ (2) යටතේ අමාත්‍ය අනුර ප්‍රියදර්ශන යාපා මහතාගේ සභාපතිත්වයෙන් යුත් පාර්ලිමේන්තු විශේෂ කාරක සභාවක් කතානායකවරයා විසින් පත් කරන ලදී. 2012 නොවැම්බර් 14 දින, පත් කරන ලද එම සභාවට නිමල් සිරිපාල ද සිල්වා, ඒ ඩී සුසිල් ප්‍රේමජයන්ත, වෛද්‍ය රාජිත සේනාරත්න, ඩිලාන් පෙරේරා, විමල් වීරවංශ, නියොමාල් පෙරේරා (ආණ්ඩු පක්ෂයේ) සහ ජෝන් අමරතුංග, ලක්ෂ්මන් කිරිඇල්ල, විජිත හේරත්, ආර් සම්පන්දන් යන (විපක්ෂයේ) පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරු 11 දෙනා අයත් වූහ.

2012 නොවැම්බර් 14 දින සිය චෝදනා විභාගය ආරම්භ කළ පාර්ලිමේන්තු තේරීම් කාරක සභාව දෝෂාභියෝග චෝදනා 14 න්[5] 1-5 දක්වා චෝදනා පමණක් විභාග කොට එයින් චෝදනා 3 කට (1, 4 හා 5 වැනි චෝදනාවලට) අගවිනිසුරුවරිය වැරදිකාරිය බවට තීරණය කළේය.[6]

අගවිනිසුරුවරිය වැරදිකරු බවට අවසන් තීරණය ගත් දෙසැම්බර් 8 වැනි දා පැවති කාරක සභාවේ විපක්ෂ නියෝජිතයින් කිසිවෙකු නොවූ අතර එය මුළුමනින්ම ආණ්ඩු පක්ෂ නියෝජිතයින්ගෙන් පමණක් සමන්විත විය. එම කාරක සභාව නියෝජනය කළ විපක්ෂ මන්ත්‍රීවරු සිව්දෙනා "අගවිනිසුරුවරියට එරෙහි චෝදනා විමර්ශනය කෙරෙන ආකාරය පිළිබඳව තමන්ට සෑහීමකට පත්විය නොහැකි බවත්, එම කමිටුව ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය පිළිබඳව විශ්වාසයක් නොමැති නිසා තමන් ඉන් ඉවත් වන බවත්" ප්‍රකාශ කරමින් දෙසැම්බර් 06 වන දින සිට කාරක සභාවට සහභාගී වීම වර්ජනය කළෝය.

අගවිනිසුරුවරිය ට එරෙහි දෝෂාභියෝගයේ තීන්දු ඇතුළත් නිල වාර්තාව මේ වනවිට පාර්ලිමේන්තු ප්‍රකාශන මාලා අංක 187 වශයෙන් වෙළුම් දෙකකින් යුක්තව පළ කොට තිබේ. එම වාර්තාව පිටු 1575 කින් සමන්විතය.

ආරම්භයේ සිටම මෙම දෝශාභියෝග ක්‍රියාවලියෙහි පැවති දෝෂ සහිත ස්වභාවය හේතුවෙන් එය දේශීය හා ජාත්‍යන්තර තලයේ ප්‍රකට නීති විශාරදයින්, ආගමික නායකයින්, බුද්ධිමතුන්, දේශපාලනඥයින්, සිවිල් සමාජ ක්‍රියාකාරීන් හා පුරවැසි ප්‍රජාවගේ දැඩි විවේචනයට හේතු විය.

අගවිනිසුරුවරියට එරෙහිව මහින්ද රාජපක්ෂ ආණ්ඩුව ඉදිරිපත් කරන ලද චෝදනා විශේෂයෙන්ම 'දූෂණය' හා බැඳුණු ප්‍රබල කරුණු ලෙස බැලූ බැල්මට පෙනෙන්නට තිබුණත් එම ක්‍රියාවලියේ තිබූ දේශපාලන ස්වරූපය නිසා රට තුළ සැලකිය යුතු පිරිසකට ඒ පිළිබඳ සැක සංකා මතු වී තිබිණි. පාර්ලිමේන්තු තේරීම් කාරක සභාව පිළිබඳ සිය නීතීඥයින් මඟින් ප්‍රතිචාර දක්වමින්[7] අගවිනිසුරුවරිය එහි අධිකරණ බලය හා අධිකරණ බලය ක්‍රියාත්මක කිරීමට ඇති බලය ප්‍රතික්ෂේප කළ අතර තමන්ට එරෙහි සියලු චෝදනාද ප්‍රතික්ෂේප කළාය. එසේම තමන්ට එරෙහි චෝදනා සම්බන්ධයෙන් තිබෙන ලේඛන ලබාදෙන ලෙස ඉල්ලා සිටියාය. එම ප්‍රශ්නය දෙස මධ්‍යස්ථව බැලූ බොහෝ පාර්ශව ඉල්ලා සිටියේ අගවිනිසුරුට එරෙහි චෝදනා ගැන විනිවිදභාවයෙන් යුත් සාධාරණ විභාගයක් අවශ්‍ය බවය. ට්‍රාන්ස්පේරන්සි ඉන්ටනැෂනල් ශ්‍රී ලංකා ආයතනයේ ස්ථාවරය[8] වූයේ ද රටක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව පිළිගෙන ඇති ජාත්‍යන්තර සම්මුතීන්ට අනුකූලව අගවිනිසුරුවරියට සාධාරණ විනිශ්චයකට ඉඩසලසා දිය යුතු බවය.

> **"රටක අධිකරණ පද්ධතිය මිනිස් අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමට ද ප්‍රජාතන්ත්‍රීය අගයන් තහවුරු කිරීමටද එසේම විධායක ක්‍රියාමාර්ගවල නෛතිකභාවය සමාලෝචනයට ලක් කිරීමට ද බැඳී සිටින අතර ජාතික සුපිළිපන් වුහයක් තුළ එය වඩාත් ප්‍රබල කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි"**

දෝෂාභියෝගය ආරම්භයේදී අගවිනිසුරුවරිය සිය නීතිඥවරුන් මාර්ගයෙන් පාර්ලිමේන්තු කාරක සභාව හමුවේ පෙනීසිටිය ද අනතුරුව "තමන්ගේ විත්තිවාචකය සකස් කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් කාලයක් ලබාදී නොමැති බවත්, කාරක සභාවේ කටයුතුවලදී අනුගමනය කරනු ලබන ක්‍රියා පටිපාටිය පිළිබඳව තමන්ට දැනුම් දී නොමැති බවත් පවසමින් චෝදනා විභාග පටිපාටියට විරෝධය පළ කරමින් තවදුරටත් කාරක සභාවේ කටයුතු සඳහා සහභාගී නොවී ඉවත් වීමට තීරණය කළ බව" දැනුම් දුන්නාය.[9]

දෝෂාභියෝග චෝදනාව විභාග කරන පාර්ලිමේන්තු කාරක සභාවට පිළිගත් කාර්ය පටිපාටියක් නොමැති වීමත්, චෝදනාවලට අදාළ සාක්ෂිකරුවන්ගේ හා ලේඛනවල ලැයිස්තුවක් ඉදිරිපත් නොවීමත්, චෝදනාවලට පිළිතුරුදීම සඳහා ප්‍රමාණවත් කාලයක් ලබා නොදීමත්, ඔප්පුකිරීමේ භාරය

4. National Integrity System Assessment Sri Lanka 2010, TISL, p-19
5. පාර්ලිමේන්තු ප්‍රකාශන මාලා අංක 187, වෙළුම 1, 8-10 පිටු
6. පාර්ලිමේන්තු ප්‍රකාශන මාලා අංක 187, වෙළුම 2, 1574,1575 පිටු
7. පාර්ලිමේන්තු ප්‍රකාශන මාලා අංක 187, වෙළුම 2, පිටුව 1327
8. TISL ආයතනය ජනාධිපතිවරයාට, කතානායකවරයාට හා පක්ෂ නායකයින් වෙත යැවූ විවෘත ලිපිය www.tisrilanka.org/?p=10271
9. පාර්ලිමේන්තු ප්‍රකාශනමාලා අංක 187, වෙළුම 2

(Burden Of Proof) ගැන ප්‍රමිතියක් නොතිබීමත් විශේෂයෙන්ම නඩු විභාගයේ විවෘතභාවයක් නොතිබීමත්, මේ පිළිබඳ අදහස් පළ කළ නීති විශාරදයින්ගේ හා සිවිල් සමාජයේද දැඩි විවේචනයට හේතු වී තිබිණි.

මේ අතර අගවිනිසුරුවරියට එරෙහි දෝෂාභියෝගයේ සඳහන් චෝදනා පාර්ලිමේන්තු තේරීම් කාරක සභාවක් ඉදිරියේ විමසීමට ඇති අයිතිය අභියෝගයට ලක් කරමින්, පාර්ලිමේන්තු න්‍යාය පත්‍රයට ඇතුළත් කර ඇති යෝජනාවෙහි අඩංගු අපචාර හා අශක්නුතා පිළිබඳ චෝදනා අධිකරණයක් මගින් විමර්ශනය කළ යුතු කරුණු නිසා එම චෝදනා විභාග කිරීම පාර්ලිමේන්තු තේරීම් කාරක සභාවේ සාමාජිකයින් 11 දෙනාට තහනම් කරන රිට් ආඥාවක් නිකුත් කරන ලෙස ඉල්ලා පෙත්සම්කරුවෝ 7 දෙනෙක් අභියාචනාධිකරණය ඉදිරියට ගියෝය.[10] එම පෙත්සම් සලකා බැලූ අභියාචනාධිකරණය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 125 වැනි වගන්තියට අනුකූලව එම ව්‍යවස්ථාවේ 107(3) වැනි වගන්තිය පිළිබඳව අර්ථ නිරූපනයක් ලබාගැනීම සඳහා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ මතය විමැසීය.

එහිදී ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අර්ථ නිරූපන බලය උපයෝගී කරගනිමින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය[11] පෙන්වා දුන්නේ "නෛතික රීතිය පදනම් කොට ගත් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවකින් පාලනය වන රාජ්‍යයක උසාවියකට, විනිශ්චය සභාවකට හෝ වෙනත් මණ්ඩලයකට පුද්ගලයෙකුගේ අයිතිවාසිකම් කෙරෙහි බලපාන තීරණයක් ගැනීමට එම උසාවියට, විනිශ්චය සභාවට හෝ මණ්ඩලයට නීතියෙන් පැවරුණු බලයක් නැත්නම් අධිකාරී බලයක් හිමි නොවන" බවයි.

"එවැනි උසාවියකට, විනිශ්චය සභාවකට හෝ මණ්ඩලයකට නෛතික බලයක් පැවරිය හැක්කේ "නීතියක්" වන පාර්ලිමේන්තු පනතක් මගින් මිස පාර්ලිමේන්තුවේ කටයුතු විධිමත්ව පවත්වාගෙන යෑම සඳහා සැකසී තිබෙන නීතිය නොවන රෙගුලාසි හෙවත් ස්ථාවර නියෝග මගින් නොවේ. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ "නීතිය" යන්නට නිර්වචන දක්වන 170 වෙනි වගන්තියෙහි සඳහන් අර්ථ නිරූපනය අනුව "ස්ථාවර නියෝග" යනු නීතියක් නොවේ." යැයිද එහිදී ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය පෙන්වා දුන්නේය.

> **"අගවිනිසුරුවරියට එරෙහිව මහින්ද රාජපක්ෂ ආණ්ඩුව ඉදිරිපත් කරන ලද චෝදනා විශේෂයෙන්ම 'දූෂණය' හා බැඳුණු ප්‍රබල කරුණු ලෙස බැලූ බැල්මට පෙනෙන්නට තිබුණත් එම ක්‍රියාවලියේ තිබූ දේශපාලන ස්වරූපය නිසා රට තුළ සැලකිය යුතු පිරිසකට ඒ පිළිබඳ සැක සංකා මතු වී තිබිණ"**

අනතුරුව අගවිනිසුරු ශිරානි බණ්ඩාරනායක මහත්මිය තමන්ට එරෙහිව පාර්ලිමේන්තු කාරක සභාව දෙන ලද තීන්දුවට එරෙහිව සර්ටියෝරාරි (රිට්) ආඥාවක් ලබාගැනීම සඳහා අභියාචනාධිකරණය ඉදිරියට ගිය අතර අභියාචනාධිකරණය විසින්, අගවිනිසුරුවරියට එරෙහිව පාර්ලිමේන්තු තේරීම් කාරක සභාව දෙන ලද තීන්දුව 2013 ජනවාරි 3 දින නිෂ්ප්‍රභා කරනු ලැබීය.

ඒ අනුව ජනවාරි 7 වැනිදා පැවැති පක්ෂ නායක රැස්වීමේදී දෝෂාභියෝග යෝජනාව පිළිබඳ විවාදය පැවැත්වීම ගැන විපක්ෂය විරෝධය පළකළ අතර පක්ෂ නායක රැස්වීමේ ඒකමතිකභාවයකින් තොරවම[12] එම විවාදය පැවැත්වීමට ආණ්ඩුව තීරණය කළේය.

අගවිනිසුරුවරිය ධුරයෙන් ඉවත් කිරීමේ යෝජනාවට අදාළ පාර්ලිමේන්තු විවාදය, ඡන්ද විමසීම හා ජනාධිපතිවරයා විසින් අගවිනිසුරුවරිය ඉවත් කිරීමේ තීරණය ක්‍රියාත්මක වනුයේ මෙම අධිකරණ තීන්දු දෙකම බලාත්මකව තිබෙන පසුබිමක් තුළය.

ජනතා පරමාධිපත්‍යය

ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ තුන්වැනි වගන්තිය අනුව පරමාධිපත්‍යය හිමිව ඇත්තේ ජනතාවටය. ඊට පාලන බලතල, මූලික අයිතිවාසිකම් සහ ඡන්ද බලය අයත්ය.

එසේම එම පරමාධිපත්‍යය බලය අත්හල නොහැකිය. ජනතාවට හිමි පරමාධිපත්‍යය ක්‍රියාත්මකවීමද, භුක්තිවිඳීමද සිදුවිය යුතු ආකාරය ව්‍යවස්ථාවේ සිව්වැනි වගන්තිය මඟින් විස්තරකර තිබේ. ඒ අනුව ජනතාවගේ ව්‍යවස්ථාදායක බලය ජනතාව විසින් තෝරාපත්කරගනු ලබන මන්ත්‍රීවරුන්ගෙන් සමන්විත පාර්ලිමේන්තුව විසින්ද, ජනමත විචාරණයකදී ජනතාව විසින්ද ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. රටේ ආරක්ෂාව ඇතුළුව ජනතාවගේ විධායක බලය ජනතාව විසින් තෝරාපත් කරගනු ලබන ජනරජයේ ජනාධිපතිවරයා විසින් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. නීතිය අනුව පාර්ලිමේන්තුව විසින්ම ක්‍රියාත්මක කළ හැකි පාර්ලිමේන්තුවේ සහ එහි මන්ත්‍රීවරයන්ගේ වරප්‍රසාද, පරිහාර හා බලතල සම්බන්ධයෙන් විනා ජනතාවගේ අධිකරණ බලය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් ඇති කොට පිහිටුවන ලද හෝ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් පිහිටුවන ලද අධිකරණ, විනිශ්චය අධිකාර සහ ආයතන මඟින් පාර්ලිමේන්තුව විසින් ක්‍රියාත්මක කළ යුත්තේය.

ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්නා ලිඛිත ව්‍යවස්ථාව අනුව පරමාධිපත්‍ය ඇත්තේ ජනතාවට බවත්, ජනතාව සතු පරමාධිපත්‍ය බලය ව්‍යවස්ථාදායක, විධායක සහ අධිකරණ වශයෙන් කොටස් තුනකට බෙදෙන බවත් ඒ අනුව පැහැදිලිය.

ශ්‍රී ලංකාව බිහිකළ කීර්තිමත් ශ්‍රේෂ්ඨාධිරණ විනිසුරුවරයෙකු ලෙස සැලකෙන විනිසුරු මාර්ක් ප්‍රනාන්දු මහතා පවසන ආකාරයට, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මඟින් ජනතාවට පරමාධිපත්‍ය ලබානොදෙන අතර ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මඟින් පූර්ව කාරණයක් ලෙස ජනතාවට පරමාධිපත්‍ය හිමි බව හඳුනා ගනී.[13]

පරමාධිපත්‍යය පාර්ලිමේන්තුව සතු ද?

පරමාධිපත්‍ය ජනතාව සතු නිසා, එම ජනතාව නියෝජනය කරන මහජන නියෝජිතයින්ගෙන් සැදුම්ලත් පාර්ලිමේන්තුවට ස්වාධිපත්‍ය බලය හිමි බව අගවිනිසුරුවරියට එරෙහි දෝෂාභියෝගය ආශ්‍රයෙන් මතු වූ අර්බුදයේදී ආණ්ඩු පාර්ශවයෙන් ඉදිරිපත් වූ තර්කයකි.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 4 වන වගන්තියේ "ජනතා අධිකරණ බලය උසාවි හරහා පාර්ලිමේන්තුව විසින් යොදාගත යුතු බව" සඳහන් වන නිසා එමඟින් පාර්ලිමේන්තුවට අධිකරණ බලය පවරාදී ඇති බවක් හැඟෙන බවටද එහිදී තර්කයක් මතුව තිබිණි. නීති විෂයය පිළිබඳ ආචාර්ය උපාධිධාරිනියක හා ප්‍රජා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂණ පෙරමුණේ සාමාජිකාවක වන ආචාර්ය රීසා හමීඩ් පෙන්වා දෙන්නේ[14] "ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව අනුව පාර්ලිමේන්තුවට අධිකරණ ක්ෂේත්‍රයේ

10. ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ යොමු අංක 2012/4,5,6,7,8 හා 9 අයදුම්පත්
11. එම නඩු තීන්දුව ( )
12. "සහෝදරයා වෙනුවෙන් කතානායක කඩේ ගියා" - පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී අජිත් පී පෙරේරා 2013 ජනවාරි 20 රාවය 8 පිටුව
13. ප්‍රනාන්දු M. D. H. "Defacting the dragon : Weapons for fighting corruption", ධවල පත්‍රිකාව" ශ්‍රී ලංකා දූෂණයන්ට එරෙහි වැඩසටහන" ARD inc, 2007 බලන්න.
14. 2012-12-21 දාතමින් ප්‍රජා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂක පෙරමුණ විසින් නිකුත් කරන ලද S01/12/2012 දරන පත්‍රිකාව (Sri Lanka Gurdaian හි පළවූ ලිපියක සංස්කරණයකි.)

ඉටුකිරීමට භූමිකාවක් නොමැති බවයි.” ආචාර්ය හමීඩ් වැඩිදුරටත් පෙන්වා දෙන්නේ, “අධිකරණ බලතල එම කාර්ය සඳහා පත්කරන ලද උසාවි සහ අනෙකුත් විනිශ්චය සභා හරහා යොදා ගත යුතු බව 4 වන වගන්තියේ පැහැදිලිව දක්වා ඇති අතර පාර්ලිමේන්තුව එය සෘජුවම භාවිතා කළ යුතු නැති බවයි. එසේම පාර්ලිමේන්තුවට අධිකරණ බලතල යොදාගැනීමේ ආයතන ඇති කිරීමට බලතල තිබෙන නිසාම ඊට එම බලතල තමන්වෙත පවරාගත නොහැකි බවයි. පාර්ලිමේන්තුවේ කාර්යභාරය, නිසි අයුරු යුක්තිය පසිඳුලීමේ උසාවි සහ අනෙකුත් ආයතන ඇති කිරීමටත්, එම ආයතනවලට තම කාර්ය ඉටුකිරීමට අවශ්‍ය සම්පත් ප්‍රතිපාදනය කිරීමටත් සීමාවන බවත් එය සිදුකරන්නේ මූල්‍ය සම්පත් ප්‍රතිපාදනය කරන්නාක් වැනි වෙනත් කාර්යයක කොටසක් මෙන් බවත් ආචාර්ය හමීඩ් පෙන්වා දෙයි.

මෙම තත්ත්වයෙන් බැහැරව පාර්ලිමේන්තුවට කළ හැක්කේ තමන්ගේම වරප්‍රසාදවලට සහ පරිහාරයන්ට (Immunities) බලපාන කරුණු පිළිබඳ ක්‍රියාත්මක වීම පමණි.

මෙම ගැටලුව සම්බන්ධයෙන් ආචාර්ය රීසා හමීඩ් දක්වන අවසන් නිගමනය වන්නේ, “ශ්‍රී ලංකාවේ උත්තරීතර වන්නේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවය. ජනතාව පරමාධිපති වේ. පාර්ලිමේන්තුවට රට පාලනයේදී ඉතා වැදගත් භූමිකාවක් හිමිවන නමුත් එය පරමාධිපති හෝ උත්තරීතර නොවේ.” යන්නයි.

පාර්ලිමේන්තුව විසින් අධිකරණ බලය පාවිච්චි කිරීම කොතෙක් දුරට උචිතද යන කරුණ 1984 දී රාජනීතිඥ නෙවිල් සමරකෝන් මහතා අගවිනිසුරු ධූරයෙන් ඉවත් කිරීමට දෝෂාභියෝගය[15] ඉදිරිපත් වූ අවස්ථාවේදීද දීර්ඝ වශයෙන් සාකච්ඡාවට ලක් වී තිබේ. එහිදී මතු වූ ප්‍රධාන තර්කයන් වී ඇත්තේ ද ඔප්පු කරන ලද විෂමාචාරයන් සම්බන්ධයෙන් සුදුසු තීරණ ගැනීමට පාර්ලිමේන්තුවට හැකි වුවද එම “අබලතාවය හෝ විෂමාචාරය” ඔප්පු කිරීම සිදුවිය යුත්තේ අධිකරණ බලය දැරීමට සුදුසු විනිසුරු මඬුල්ලක් ඉදිරිපිටදී බවයි. නෙවිල් සමරකෝන් අගවිනිසුරුවරයා වෙනුවෙන් පෙනී සිටි රාජනීතිඥ එස්. නඩේසන් මහතා ඇතුළු නීතිඥ කණ්ඩායම එම තේරීම් කාරක සභාව ඉදිරියේ පෙනී සිටි සෑම අවස්ථාවකම පාහේ ඉහත කරුණු නැවත නැවතත් මතු කරමින් එය ව්‍යවස්ථා විරෝධී මණ්ඩලයක් බවට තර්ක කර තිබේ.

අගවිනිසුරු සමරකෝන් මහතාට එරෙහි දෝෂාභියෝග යෝජනාව විභාග කිරීමට පත්කළ තේරීම් කාරක සභාවේ, විරුද්ධ පක්ෂය නියෝජනය කළ මන්ත්‍රීවරුන් වූ සරත් මුත්තෙට්ටුවේගම, අනුර බණ්ඩාරනායක හා දිනේෂ් ගුණවර්ධන යන මහජන නියෝජිතයින්ගේද මතය වී ඇත්තේ අධිකරණමය වශයෙන් කලින් ඔප්පු කර නැතොත් “ඔප්පු නොකරන ලද අබලතාවයක් හෝ විෂමාචාරයක්” ගැන තේරීම් කාරක සභාවකට තීරණය කළ නොහැකි බවය.[16]

තේරීම් කාරක සභා තීරණ අවසන් තීරණයද?

නීති විෂය පිළිබඳ මහාචාර්යවරයකු වූ ආචාර්ය නිහාල් ජයවික්‍රම පෙන්වා දෙන පරිදි[17] තේරීම් කාරක සභාවක නිගමන අවසානාත්මක නිගමනයක් නොවේ. එම නිගමන අධිකරණ විමර්ශනයට ලක්කිරීමේ ව්‍යවස්ථාපිත අයිතියක් පවතින බව 2002 වර්ෂයේ දී ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව නිල වශයෙන් පිළිගෙන තිබේ. ඒ, සිවිල් සහ දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්තිය යටතේ පිහිටුවන ලද මානව හිමිකම් කමිටුව විසින්, විනිශ්චයකරුවෙකුගේ හැසිරීම පිළිබඳ විභාග කිරීමට බලයක් සැපයෙන 78 ඒ නැමැති ස්ථාවර නියෝගය පිළිබඳව ප්‍රශ්න කරන ලද අවස්ථාවේය. එහිදී ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව නිල වශයෙන් ලබා දී ඇති පිළිතුරෙහි මෙසේ සඳහන් වේ. “විභාග කිරීමේ කමිටුව මඟින් ස්වභාවික යුක්තියේ නියාමයන් අනුගමනය කොට නැත්නම් එය අධිකරණ විමර්ශනයට ලක්විය යුත්තේය.

ඇත්තෙන්ම විභාග කිරීමේ කමිටුව එළැඹෙන තීන්දු අධිකරණ විමර්ශනයට ලක්කිරීම බැහැර කිරීමක් ව්‍යවස්ථාවේ අදාළ විධිවිධාන හෝ ස්ථාවර නියෝග මඟින් අපේක්ෂා නොකෙරේ. එබැවින් පාර්ලිමේන්තු තේරීම් කමිටුව නීතිය වරදවා ගන්නේ නම් හෝ ස්වභාවික යුක්ති ධර්මයේ නියාමයන් උල්ලංඝනය කරන්නේ නම් හෝ එම කමිටුවේ තීන්දු අධිකරණ විමර්ශනයට යටත් කළ හැකි බව පිළිගැනේ.”

“ පාර්ලිමේන්තුව විසින් අධිකරණ බලය පාවිච්චි කිරීම කොතෙක් දුරට උචිතද යන කරුණ 1984 දී රාජනීතිඥ නෙවිල් සමරකෝන් මහතා අගවිනිසුරු ධූරයෙන් ඉවත් කිරීමට දෝෂාභියෝගය ඉදිරිපත් වූ අවස්ථාවේදීද දීර්ඝ වශයෙන් සාකච්ඡාවට ලක් වී තිබේ එහිදී මතු වූ ප්‍රධාන තර්කයන් වී ඇත්තේ ද ඔප්පු කරන ලද විෂමාචාරයන් සම්බන්ධයෙන් සුදුසු තීරණ ගැනීමට පාර්ලිමේන්තුවට හැකි වුවද එම “අබලතාවය හෝ විෂමාචාරය” ඔප්පු කිරීම සිදුවිය යුත්තේ අධිකරණ බලය දැරීමට සුදුසු විනිසුරු මඬුල්ලක් ඉදිරිපිටදී බවයි ”

“නීතිය මඟින් ස්ථාපිත කරන ලද බලයලත් අපක්ෂපාතී, ස්වාධීන විනිශ්චය සභාවක සාධාරණ සහ ප්‍රසිද්ධ විභාගයකට සෑම කෙනෙකුටම අයිතිය ඇත්තේය” යන සිවිල් සහ දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්තියේ 14 වැනි වගන්තියට තමන් එකඟ බවට එහිදී ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව ශපථ කොට තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ උසස් අධිකරණයේ විනිසුරුවරුන් තනතුරෙන් ඉවත් කිරීම සඳහා යොදාගැනෙන ක්‍රමවේදයේ ඇති වැරදි සහගත ස්වරූපය අධිකරණ ස්වාධීනත්වය වෙනුවෙන් පෙනී සිටින ජාත්‍යන්තර සංවිධාන විසින් 1997 සිට පෙන්වා දී ඇති අතර ඒ සඳහා නීතියෙන් නියම කරන ලද අධිකරණ ආයතනයක් ඇති කරගැනීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කර තිබේ. 1997 දී විනිශ්චයකරුවන් හා නීතිඥයින්ගේ ස්වාධීනත්වය සඳහා වන අන්තර්ජාතික කේන්ද්‍රය වෙනුවෙන් එක්සත් රාජධානියේ ගුඩ්හාර්ට් සාමිවරයා, ඉන්දියාවේ හිටපු අගවිනිසුරු පී. එන්. බගවතී හා දකුණු අප්‍රිකාවේ නීතිඥ පීනියස් ඇම්. මොජපෙලෝ යන තිදෙනා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද වාර්තාවේ මෙසේ සඳහන් කරයි. “පාර්ලිමේන්තු ස්ථාවර නියෝග යටතේ ක්‍රියාත්මක වන පාර්ලිමේන්තු තේරීම් කාරක සභාවක් විසින් ජ්‍යෙෂ්ඨ විනිශ්චයකරුවෙකුගේ චෝදිත විෂම පැවැත්ම හෝ අබලතාවය ගැන විභාග කිරීම ඉතාමත් අයෝග්‍ය යැයි අපි සිතමු. එබඳු විභාග කිරීමක් පැහැදිලිවම අධිකරණ ක්‍රියාදාමයක් වේ. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 107(3) වගන්තිය වෙනුවට චෝදිත විෂම පැවැත්ම හෝ අබලතාවය විමර්ශනය කිරීම සහ ඔප්පු කිරීම සුදුසු අධිකරණ මණ්ඩලයකින් කළ යුතු බව දැක්වෙන වගන්තියක් යෙදිය යුතු යැයි අපි නිර්දේශ කරමු.”

15. පාර්ලිමේන්තු ප්‍රකාශන මාලා අංක 71 (1984 සැප්තැම්බර් 05)
16. පාර්ලිමේන්තු ප්‍රකාශන මාලා අංක 71 පිටුව 12
17. 2012 දෙසැම්බර් 30 වන දින Colombo Telegraph වෙබ් අඩවියේ පළවූ Is The Anura Bandaranayaka Ruling Relevent Today? ලිපියේ සිංහල පරිවර්තනය - 2013 ජනවාරි 06 රාවය

1953 පාර්ලිමේන්තු (බලතල හා වරප්‍රසාද) පනතේ 3 වැනි වගන්තිය, එනම්, "පාර්ලිමේන්තුව තුළ කතා කිරීමේ සහ පටිපාටිකරණයේ නිදහස ඇත්තේය. ඒ නිදහස අභියෝගයට ලක්කිරීමට හෝ ප්‍රශ්න කිරීමට කිසිම අධිකරණයකට හෝ පාර්ලිමේන්තුවෙන් පිටස්තර වෙනත් කිසි ස්ථානයකට හෝ බලයක් නැත්තේය" යන්න පදනම් කරගනිමින් "අධිකරණ නියෝගයකට යටත් නැති වරප්‍රසාදිත තත්ත්වයක් පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන්ට හිමිවන බවට තීන්දුවක් දුන් කතානායක අනුර බණ්ඩාරනායක මහතාම එම තීන්දුවෙහි අවසානයේ සඳහන් කර ඇති පහත තීරණය කෙරෙහිද මෙහිදී අවධානය යොමු කිරීම වැදගත්ය.

"අලුත් ව්‍යවස්ථාවක් හඳුන්වාදීම හෝ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිශ්චයකාරවරුන්ට එරෙහිව දෝෂාභියෝග චෝදනා ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් හෝ පවත්නා ස්ථාවර නියෝග සංශෝධන කිරීම කෙරෙහි ගරු පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන් විසින් තම අවධානය යොමු කිරීම මැනවි."

> **"තේරීම් කාරක සභාවක නිගමන අධිකරණ විමර්ශනයට ලක්කිරීමේ ව්‍යවස්ථාපිත අයිතියක් පවතින බව 2002 වර්ෂයේ දී ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව නිල වශයෙන් පිළිගෙන තිබේ. ඒ, සිවිල් සහ දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්තිය යටතේ පිහිටුවන ලද මානව හිමිකම් කමිටුව විසින් විනිශ්චයකරුවෙකුගේ හැසිරීම පිළිබඳ විභාග කිරීමට බලයක් සැපයෙන 78 වී නැමැති ස්ථාවර නියෝගය පිළිබඳව ප්‍රශ්න කරන ලද අවස්ථාවේය."**

ශ්‍රී ලංකාවේ අගවිනිසුරුවරිය සහ නව අගවිනිසුරුවරයා

මේ වන විට තේරීම් කාරක සභා තීරණය ක්‍රියාවට නංවමින් ජනාධිපතිවරයා විසින් අගවිනිසුරු ශිරානි බණ්ඩාරනායක මහත්මිය තනතුරෙන් ඉවත් කර ජනාධිපති නීතිඥ මොහාන් පීරිස් මහතා නව අගවිනිසුරුවරයා වශයෙන් පත්කර තිබේ. එහෙත් ශ්‍රී ලංකාවේ උපරිමාධිකරණය වන ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ හා අභියාචනාධිකරණයේ තීරණය අනුව අගවිනිසුරුවරියට එරෙහිව පාර්ලිමේන්තු තේරීම් කාරක සභාව දෙන ලද තීන්දුව මේ වන විට පවතින්නේ බලරහිත තත්ත්වයකය. ඒ අනුව මේ වනවිට ශ්‍රී ලංකාවට අගවිනිසුරුවරුන් දෙදෙනෙක්ම සිටිති.

එසේම මෙම උභතෝකෝටිකයට සියලු පාර්ශවවලට පිළිගතහැකි විසඳුමක් සලසා ගන්නා තුරු ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකරණ ස්වාධීනත්වය සහ බලතුලනය පිළිබඳ අර්බුදය දිනෙන් දිනම වර්ධනය වෙමින් පවතී.

තනතුර අහිමිවීමෙන් පසු අගවිනිසුරු ශිරානි බණ්ඩාරනායක මහත්මිය මාධ්‍ය නිවේදනයක් නිකුත් කරමින් ප්‍රකාශ කළේ[18] "නීතියේ ආධිපත්‍යයේ මූලික පදනම වූ සහ මූලික නිදහස පවතින ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ලෙස හඳුන්වනු ලබන මාගේ රටෙහි තවමත් නිසි ලෙස පත්කරන ලද නීත්‍යානුකූල අග්‍රවිනිශ්චයකාරවරිය තමා බවයි." එසේම තමා ඉවත් කළ සමස්ථ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳව සංක්ෂිප්තව අදහස් දක්වමින් බණ්ඩාරනායක මහත්මිය ප්‍රකාශ කළේ "මේ ක්‍රියාදාමය තුළ අග්‍රවිනිශ්චයකාර ධූරය පමණක් නොව අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වයද බලහත්කාරයෙන් පැහැරගෙන තිබෙන බවයි. එසේම, නීතියේ පාලනය, නීතිය අනුගමනය කිරීම හා ස්වභාවික යුක්තියේ මූලධර්ම යන සංකල්පයන් පිටමං කර ඇතිවා පමණක් නොව කෲර ලෙස විකෘති කොට ඇති බවයි."

"පරම බලය හා පරම දූෂණය"

මීට සියවසකට ඉහතදී (1887දී) ඇක්ටන් සාමිවරයා විසින් ප්‍රකාශ කළ "බලය දූෂණයට හේතු වේ. පරම බලය පරම දූෂණයට හේතු වේ" යන කියමන සිහිපත් කරමින් මෙම අර්බුදය ගැන අදහස් දක්වන කීර්තිමත් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිශ්චයකාරවරයෙකු වූ (විශ්‍රාමික) සී. වී. විග්නේෂ්වරන් මහතා පෙන්වා දෙන්නේ "නීතියෙන් සංවරණ හා තුලන ක්‍රම යොදා ඇතිතේ ආභරණයක් වශයෙන් නොවන බවයි. එක තැනක බලය ඒකරාශී වීමෙන් රජයේ අනෙක් අංශ තුන අතර ඇති බලතුලනයේ සුසංයෝගයට හානි පැමිණෙන බවත්, බලයේ අසමතුලිතතාවයක් පවතින විට තවත් බලතල එතැනට ඒකරාශී වීමෙන් විනාශයක් කැඳවන බවත් විනිසුරු විග්නේෂ්වරන් ගේ අදහසයි. එහිදී වැඩිදුරටත් අදහස් දක්වමින් ඔහු ප්‍රකාශ කරන්නේ "ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට ගෙන එන ලද 18 වන සංශෝධනයට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයෙන් ඉඩදුන් විට ඉදිරියේදී මෙවැනි සිද්ධීන් විය හැකි බව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ කිහිප දෙනෙකුගේම මතය වූ බවයි.

පසුගිය දශක දෙකකට අධික කාලය තුළ අධිකරණ ස්වාධීනත්වය වෙනුවෙන් සුවිශේෂී මෙහෙවරක යෙදුනු පුවත්පතක් ලෙස සැලකිය හැකි "රාවය" පුවත්පත මෙම අර්බුදය හා වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකරණය මුහුණ දී සිටින බේදවාචකය සිය කතුවැකිය මගින් මෙසේ විග්‍රහ කර තිබේ.[19] "ආණ්ඩුව අධිකරණය යටත් කරගැනීමේ සටන කළේ කිසිම නීතියක් නැතිවය. සාධාරණයක්, සම්මතයක්, පිළිගත් කාර්ය පටිපාටියක් නැතිවය. කිසිවෙකුගේ අවවාදයකට මගපෙන්වීමකට ඇහුම්කන් නොදෙමිනි. රස්තියාදුකාරයෙකුගේ භූමිකාවට මුළුමනින්ම ආරූඪ වෙමිනි. ඒ පහත් සටනට ගොදුරු වූයේ අගවිනිසුරුවරිය පමණක් නොවේ. මුළු අධිකරණ පද්ධතියමය. ජනතාවගේ අධිකරණ බලයය.

අගවිනිසුරුවරිය නික්ම ගියාය. එහෙත් තදබල ලෙස දුර්වර්ණ වූද අවලාදයට හා අවමානයට පාත්‍රකරන ලද්දා වූද අධිකරණය ඉතිරිව තිබේ. ඉතිරිව ඇත්තේ තමන් දෙන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අර්ථ නිරූපණයන් කෙවිටෙන් තලා බැහැර කරනු ලැබීමේ ඉරණමට පාත්‍ර වූ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයකි. තමන් නිකුත් කළ රිට් ආඥා අලුයම ලු කෙළ පිඬක් සේ ඉවත දමනු ලැබීමේ ඉරණමට පාත්‍ර වූ අභියාචනාධිකරණයකි."

> **"අලුත් ව්‍යවස්ථාවක් හඳුන්වාදීම හෝ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිශ්චයකාරවරුන්ට එරෙහිව දෝෂාභියෝග චෝදනා ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් හෝ පවත්නා ස්ථාවර නියෝග සංශෝධන කිරීම කෙරෙහි ගරු පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන් විසින් තම අවධානය යොමු කිරීම මැනවි."**

මෙම අර්බුදය සම්බන්ධයෙන් මේ වන විට දේශීය මෙන්ම විදේශීය සංවිධාන රැසක් ද අදහස් දක්වමින් එය විසඳා ගැනීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කර තිබේ.

18. හිටපු අගවිනිසුරුවරිය නිකුත්කළ විශේෂ නිවේදනය (2013-01-16 "අද" පුවත්පත)

19. 2013 ජනවාරි 20 රාවය කතුවැකිය

ස්වාධීන විනිශ්චයකාරවරුන් සහ නීතිඥයින්ගේ සැදුම්ලත් "අන්තර්ජාතික ජූරි කොමිසම" ප්‍රකාශකර ඇත්තේ "මෙම දෝෂාභියෝග ක්‍රියාවලිය සහ අගවිනිසුරුවරිය ඉවත් කිරීම අන්තර්ජාතික සම්මුතීන්, අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය හා නියමිත ක්‍රියාවලියෙන් තොරව සිදුවී ඇති බවයි. අන්තර්ජාතික සම්මුතීන්ට අනුව විනිසුරුවරයෙකු ඉවත් කිරීමේදී නිසි ක්‍රියාවලියක් අනුගමනය කරමින් නඩු විමසීමක් කළයුතු වුවත් මෙහිදී අගවිනිසුරුවරියට සාධාරණ නඩු විභාගයක් ලැබී නොමැති බවද ජූරි කොමිසම අවධාරණය කර තිබේ.

> අන්තර්ජාතික සම්මුතීන්ට අනුව විනිසුරුවරයෙකු ඉවත් කිරීමේදී නිසි ක්‍රියාවලියක් අනුගමනය කරමින් නඩු විමසීමක් කළයුතු වුවත් මෙහිදී අගවිනිසුරුවරියට සාධාරණ නඩු විභාගයක් ලැබී නොමැති බවද අන්තර්ජාතික ජූරි කොමිසම අවධාරණය කර තිබේ.

දෝෂාභියෝග ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධයෙන් තම රජයේ දැඩි අවධානය යොමු වී ඇති බව ප්‍රකාශ කරන බ්‍රිතාන්‍ය රජය පවසන්නේ අගවිනිසුරු ශිරානි බණ්ඩාරනායක මහත්මියට එරෙහි දෝෂාභියෝගය ගෙන ඒම සඳහා අනුගමනය කරනු ලැබූ ක්‍රියාවලිය අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය සහ පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලයේ මූලධර්ම උල්ලංඝනය කරමින් සිදුවී ඇති බවයි.[20]

නිගමන හා යෝජනා

ඉහත කරුණු සලකා බලන විට අගවිනිසුරුවරියට එරෙහි දෝෂාභියෝගය විභාග කළ ක්‍රමවේදය හා එම ක්‍රියාවලිය අවසානයේ රට තුළ මතුව ඇති බල තුලනය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය රටක් වශයෙන් වහා විසඳා ගත යුතු ගැටලුවක් බව පෙනේ.

ජාත්‍යන්තර සම්මුතීන්ට බැඳී ඇති රටක් ලෙස දෝෂාභියෝග ක්‍රියාවලියට එරෙහිව ජාත්‍යන්තරයෙන් මතු වෙමින් පවතින විරෝධතාවයට සාර්ථක පිළිතුරක් ලබාදීමට මේ දක්වා ශ්‍රී ලංකා රජය සමත් වී නැත.

එම නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය හා නීතියේ ආධිපත්‍ය ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය සම්බන්ධයෙන් එල්ල වී ඇති අපවාදය දුරලීම සඳහා රජයක් ලෙස පහත කරුණු පිළිබඳව වහා ක්‍රියාත්මක වීමේ අවශ්‍යතාවය වඩ වඩාත් ඉස්මතුවෙමින් පවතී.

1) අගවිනිසුරුවරියට එරෙහි දෝෂාභියෝග ක්‍රියාවලියේදී ව්‍යවස්ථාදායකය, විධායකය මෙන්ම අධිකරණයෙන්ද වරදක් සිදුවී ඇත්දැයි සොයා බලා මින් මතු එවැනි වරදක් සිදුවීමට ඇති ඉඩකඩ වැළැක්වීමට සුදුසු නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා දේශීයව සහ විදේශීයව පිළිගත් පුද්ගලයින්ගෙන් සැදුම්ලත් මහජන කොමිෂන් සභාවක් වැනි ස්වාධීන විමර්ශන ක්‍රියාවලියකට යා හැකිය.

2) අගවිනිසුරුවරියට එරෙහිව එල්ලවී තිබූ චෝදනා සම්බන්ධයෙන් අපක්ෂපාතී විනිශ්චය සභාවකට මුහුණදීමට අවස්ථාව සලසා දී තමන් පිළිබඳ සාධාරණ විනිශ්චයක් ලබාගැනීමට අගවිනිසුරුවරියට අවස්ථාවක් සලසා දිය යුතුය. එය රටක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව පිළිගෙන ඇති සිවිල් හා දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්තියේ 14 වැනි වගන්තිය ඇතුළුව අන්තර්ජාතික සම්මුතීන්ට අනුකූලව, ස්වාධීනව සිදුවිය යුතුය.

3) උපරිමාධිකරණ විනිසුරුවරුන්ගේ විෂම පැවැත්ම හෝ අබලතාවය පිළිබඳ චෝදනා විමර්ශනය කිරීමට හා තීන්දු ගැනීම සඳහා 2000 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා කෙටුම්පත මගින් යෝජනා කර තිබූ ආකාරයේ ''පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලයට අයත් කවර හෝ රටක ඉහළම අධිකරණයේ විනිශ්චයකාර ධූරයන් දරන හෝ දැරුවාවූ තැනැත්තන් තිදෙනෙකුගෙන් සමන්විත කමිටුවක් ස්ථාපිත කළයුතු බවට විධිවිධානයක් ක්‍රියාවට නැංවිය යුතුය.

ට්‍රාන්ස්පේරන්සි ඉන්ටනැෂනල් ශ්‍රී ලංකා යනු දූෂණය මැඩලීම සිය මූලික අරමුණ කරගනිමින් ක්‍රියාත්මක වන ලොව ප්‍රමුඛතම ජාත්‍යන්තර සංවිධානයක් වන ට්‍රාන්ස්පේරන්සි ඉන්ටනැෂනල්හි ශ්‍රී ලාංකික නියෝජිතායතනයයි. ලොව පුරා රටවල් රැසක ශාඛා සියයකට අධික ප්‍රමාණයක් ක්‍රියාත්මක වන ට්‍රාන්ස්පේරන්සි ඉන්ටනැෂනල් සමස්ත ජාලයම විනිවිදභාවය, වගවීම හා යහපාලන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රවර්ධනය වෙනුවෙන් කැප වී සිටී.

පාලනය කෙරෙහි ජනතාවගේ අවබෝධය ඉහළ නංවමින් හා ඔවුන්ගේ සහභාගීත්වය වර්ධනය කරමින් මහජන සහය ඇතිව දූෂණයෙන් තොර සුපිළිපන් රටක් බිහිකර ගැනීම අපගේ ඉලක්කයයි.

මෙම තත්ත්ව වාර්තාව පිළිබඳ ඔබගේ අදහස්

ප්‍රතිපත්ති හා පර්යේෂණ අංශය,
ට්‍රාන්ස්පේරන්සි ඉන්ටනැෂනල් ශ්‍රී ලංකා,
අංක 06, 37 වන පටුමග, රැජින පාර,
කොළඹ 03

ලිපිනයට හෝ *research@tisrilanka.org*
වෙත දන්වා එවන්නේ නම් අතිශයින් කෘතඥ වෙමු.

2013 පෙබරවාරි

ට්‍රාන්ස්පේරන්සි ඉන්ටනැෂනල් ශ්‍රී ලංකා
සුපිළිපන් දේශයක් උදෙසා
www.tisrilanka.org

20. www.gov.uk බ්‍රිතාන්‍ය රජයේ නිල වෙබ් අඩවිය.